

СПАНГЛІШ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ ЗМІНИ КОДУ

Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск 27. – Херсон: ХДУ, 2017. – С. 78-82.

Дана стаття присвячена гібридній мові спангліш, що є результатом одночасного вживання іспанської та англійської мов серед імігрантів з латиноамериканських країн у Нью Йорку та прикордонних південних штатах США. Спангліш у даному дослідженні розглядається як вияв зміни коду в умовах взаємопроникнення культур. Мета даної статті – визначити статус спангліш, засоби асиміляції англійських слів та словосполучень у спангліш, сфери поширення даного мовного явища, його експресивний потенціал.

Ключові слова: спангліш, зміна коду, запозичення, англіцизм, асиміляція.

Своєрідність лінгвістичної ситуації в США полягає у тому, що, незважаючи на те, що іспанська мова є другою за поширеністю мовою в країні, соціальний статус англійської та іспанської мов не є рівноправним. Ця ситуація має і суто лінгвістичні наслідки. Оскільки основна сфера використання іспанської мови – це переважно побутове або неформальне професійне спілкування, іспанській мові в США в значній мірі притаманна монофункціональність, яка призводить до легкого зовнішнього впливу на неї. Хоча за офіційною позицією влади США декларується рівноправність культур, звичаїв, традицій, мов національних меншин, на практиці спостерігається орієнтація на явне домінування ідеї їх асиміляції для подолання істотних відмінностей у культурі, релігії, расовій приналежності, національній ідентичності.

Спангліш (*Spanglish, espanglish, espaninglish, el Spanish broken, ingléspañol, ingleñol, espanglés, espanolo*) належить до явищ, викликаних мовними контактами, і є результатом взаємодії іспанської та англійської мов у прикордонних районах США, Мексики та Панами (звідси ще одна назва спангліш іспанською мовою – *jerga fronteriza* «прикордонний жаргон»).

Спангліш не має єдиного розуміння в лінгвістиці і інтерпретується як гібридна мова, як креольська мова, як мова міжнаціонального спілкування або ж як іспанський діалект, що сформувався на основі англійської мови.

Серед безлічі підвидів спангліш вирізняють нью-йоркський, домініканський, кубинський, техасько-мексиканський та спангліш злочинних зграй. Особливого поширення спангліш набув серед представників латиноамериканських діаспор у двомовних районах Нью-Йорка, Каліфорнії та інших північноамериканських штатів, де імігранти з країн Латинської Америки та їх нащадки використовують поперемінно іспанську та англійську мови, інколи в одному реченні. Наприклад: *Tengo que ir al bus stop para pick up mi hija*, де англійські слова *bus stop* та *pick up* включені в структуру іспанського речення.

Подібний спангліш можна почути не лише на вулиці та у супермаркеті, але також на деяких радіо- та телестанціях, у рекламних повідомленнях з молодіжною цільовою аудиторією. Використання спангліш на письмі обмежено молодіжним жаргоном, наприклад: *brodel* (від англ. *brother*) та *pana* (від англ. *partner*) «товариш» *¡Suave!* «до зустрічі» (від англ. *take it easy*) *janguear deambular por la calle, a la busca de droga, sexo o lo que se tercié (de hang . quora moneda de 25 centavos (de quarter*

Іспанські слова, запозичені в англійську мову в останні десятиліття, – це в основному назви продуктів харчування, наприклад, таких як *taco*, *tapas*, *flan*, *enchilada* та *burrito*, а також деякі слова, пов'язані з мексиканською культурою, наприклад *piñata* та *machismo*. Однак англійські запозичення в іспанській мові є набагато чисельнішими завдяки тому, що у ХХ столітті англійська лексика широко проникла в іспанську мову внаслідок економічного і науково-технічного розвитку англословних країн, а також у результаті глобальної експансії масової культури США через кінематограф, радіо і телебачення, газетно-журнальні видання, комікси, перекладну літературу, товари широкого споживання і їх рекламу. В наш час комп'ютерні журнали, зокрема, іспаномовних країн, що рекламують нові

комп'ютерні технології та Інтернет, часто вживають спеціальну англійську термінологію, тим самим вводячи в іспанську мову нові англіцизми. Деякі запозичені лексичні одиниці сфери бізнесу та технології, такі як *marketing*, *merchandising*, *rating*, *CD-ROM* та *flash* («спалах фотокамери») почали сприйматися іспанськими мовцями як споконвічні іспанські слова. Інші англіцизми, такі як *email* та *links*, існують поряд зі своїми іспанськими еквівалентами (*correo electrónico* та *enlaces*).

Спангліш є виявом мовного явища зміни коду (*code mixing*, *code switching*). Зміна коду відбувається у тому випадку, коли мовець використовує невелику кількість лексичних одиниць однієї мови на фоні переважаючої іншої мови. У реченнях на спангліш часто використовуються англійські слова, коли вони коротші за відповідні іспанські. Так, наприклад, для пуерто-ріканського спангліша характерно використання англійського слова *so*: *Tengo clase, so me voy*.

Якщо за основу класифікації запозиченої до спангліш прийняти ступінь її асиміляції в іспанській мові, як це пропонує для запозичень, зокрема, В.С. Виноградов [1], то можна виділити такі види:

1. Англіцизми-семантичні неологізми, для яких характерне перенесення значення з англійського слова на іспанське (запозичення-значення). Так, замість *pedagogía* використовується *educación* (англ. *education*). В іспанській мові *aplicación* (англ. *application*) означає «застосування»; у спангліш це слово набуло значення «заява (на вступ до школи, на прийняття на роботу)» і використовується замість іспанського слова *solicitud*. Слово *computadora* (англ. *computer*) в Латинській Америці замінило іспанське слово *ordenador*.

2. Неасимільовані англіцизми (варваризми або, англійською мовою, *outright adoption*), які повністю зберегли англійське написання та вимову. Незважаючи на відмінність своєї орфографії, вони сприймаються носіями іспанської мови як власні. Багато з цих слів належать до сфери бізнесу та технологій: *marketing*, *merchandising*, *rating*, *CD-ROM* або *flash* (спалах фотокамери). У спангліш до цієї групи слів входять також слова загального

вжитку, такі як *baby, honey, OK, sexy, cool, rock, rap, appointment* та багато інших.

3. Асимільовані англiцизми, які повністю зберігають англійську графіку, але отримали іспанську вимову. Слово *clutch* (вимовляється як «cloch») у спанглiш використовується замість іспанського слова *embrague*. *Manager* вимовляється як *manayer*, *jeans* – як *yins*.

4. Асимільовані англiцизми, для яких характерна фонетична і графічна адаптація. Слово *norsa*, утворене від англ. *nurse*, використовується замість традиційного іспанського слова *enfermera*. *Laptopa* («ноутбук») утворено від англ. *laptop computer* [3]. Графічна асиміляція у спанглiш відбувається відповідно до канонів фонетичної структури слова в іспанській мові: *La marketa está como a unos cinco blokes de aquí* (у даному прикладі *blokes*, утворене від англ. *block*, використовується замість іспанського слова *cuadra*). *Dauntaun* у спанглiш (від англ. *downtown*) – приклад суто графічної асиміляції, оскільки звучання слова не змінюється.

У спанглiш моделі графічної та фонетичної адаптації слова відповідають засобам асиміляції будь-яких інших запозичень. Так, в іспанській мові слова не можуть закінчуватися, наприклад, на такі приголосні, як *k, f, ch, s*. Для запобігання цьому до цих приголосних додається голосні *-e* або *-a*, у результаті чого *block* перетворюється на *bloke*, *lunch* – на *lonche* (*Voy a comprar una cheeseburger para mi lonche*), *glass* – на *glasso* (*Todas las noches, mi baby toma un glasso de leche*).

Графеми, що не є характерними для іспанської мови, замінюються наступним чином: *-oo* замінюється на *u* (*roof* – *ruffo*, *cook* – *cuquear*, *bloomers* – *blúmer*), *-ee* в середині слова або у на кінці слова – на *i* (*building* – *bildin*, *cheap* – *chipero*, *busy* – *bisi*), нейтральний голосний у ненаголошеній позиції – на *-a* (*boiler* – *boila*), дифтонг замінюється на монофтонг (*chairman* – *cherman*, *fake* – *feca*). У деяких випадках складне для носіїв іспанської мови сполучення приголосних взагалі випадає (словосполучення *fast food* перетворюється на *fafú*). В інших випадках, навпаки, відбувається додавання

звуків. Так, оскільки для іспанської мови на початку слова нехарактерно сполучення *s-* з іншим приголосним звуком, даному сполученню передують голосний звук *e-* (*screen* – *escrín*, *sneakers* – *esníquers*, *storm* – *estorma*). Через відсутність в іспанській мові приголосного звуку, який в англійській мові передається буквосполученням *-ng*, це буквосполучення замінюється на *-n* (*shopping* – *chopin*). Однак, *-ng* може зберігатися, якщо додається голосна літера (*gang* – *ganga*). Звуку, що передається в англійській мові літерою *w* у початковій позиції у слові, у спангліш відповідає сполучення *gu* або *gü* (*watchman* – *guachimán*, *window* – *güindou*), англійському сполученню *sw* – *su* у спангліш (*switch* – *suiche*).

5. Асимільовані англіцизми, які набули фонетичних, орфографічних і морфологічних ознак іспанського слова. На морфологічному рівні асиміляція стосується в першу чергу використання граматичних суфіксів з дієсловами. Якщо в англійській мові інфінітив дієслова найчастіше є кореневим словом, то в іспанській мові дієслова розподілені між трьома дієвідмінами за допомогою суфіксів *-ar* (1-а дієвідміна), *-er* (2-а дієвідміна), *-ir* (3-а дієвідміна). Найчастіше дієслова спангліш, як і інші новоутворені дієслова в іспанській мові, входять до першої дієвідмини і закінчуються на *-ear*: *chequear* (англ. *to check*), *parkear* (англ. *to park*), *rompear* (англ. *to pump gasoline*), *clikear* (англ. *to click, as with a mouse*), *reportear* (англ. *to report*), *remover* (англ. *to remove*), *cuquear* (англ. *to cook*), *mailear* (англ. *to mail*) [3, 5], наприклад: *Tengo que mailear una carta a mi novia por e-mail*. Також до асиміляції на морфологічному рівні слід віднести замну суфіксу *-tor* в англійській мові на *-dor* у спангліш (*elevator* – *elevador*) та віднесення іменника до певного граматичного роду, як правило, чоловічого: *El show de Jim Carrey estuvo chingon!*

Окрім вищезазначених різновидів адаптації англіцизмів у спангліш, можна виокремити синтаксичну та семантичну асиміляцію. На синтаксичному рівні спостерігається запозичення структури фразового дієслова, тобто калькування: *Tengo que dar para atras el libro a la biblioteca* (*I*

need to give back the book to the library), де *dar para atras* є калькою від англійського фразового дієслова *give back*.

На семантичному рівні асиміляція лексичних одиниць спангліш виражається у тому, що у запозичення утворюються нові значення, які відсутні в англійській мові. Так, наприклад, словом *tensén* у спангліш позначається дешевий магазин, де все розпродається за 10 центів (від англ. *ten cents*). *Lonche* (від англ. *lunch*) у спангліш означає не лише «обід» як прийом їжі, а й продукти харчування: *Mi mamá tiene que ir a la marketa para comprar el lonche*.

Авторитетний Словник іспанської мови Королівської Академії не включає термін «спангліш». Незважаючи на це, деякі письменники пишуть на спангліш цілі твори. Зокрема, на спангліш написано відомий роман «Йо-Йо-Боінг» (1998) Джанніни Браскі (*Giannina Braschi*), американської письменниці пуерториканського походження. Через змішування у тексті англійської та іспанської мов, Браскі намагається підкреслити гібридність культурного оточення, у якому живуть у США імігранти з Латинської Америки.

Деякі дослідники вважають спангліш проміжним кроком між втратою іспанської мови та повноцінним впровадженням англійської. Інші дотримуються думки, що спангліш – це нова мова, мова майбутнього, яка сприятиме міжнаціональному спілкуванню і взаєморозумінню [2].

Так чи інакше, явище спангліш є яскравим вираженням взаємопроникнення культур. Хоча стаття Дж. Еріхсена називається *Spanglish: English's Assault on Spanish* («Спангліш: наступ англійської мови на іспанську»), сам автор вважає, що для іспанської мови спангліш не несе загрози, зважаючи на кількість людей, для яких іспанська є рідною мовою [4].

ЛИТЕРАТУРА

1. Виноградов В.С. Лексикология испанского языка. – М.: Высшая школа, 1994. – 192 с.
2. Aura Lemus Latinos, hispanos, español y *espanglish*. Las implicaciones políticas de un nombre. Режим доступа: <https://amerika.revues.org/2045?lang=en>
3. Diccionario de la lengua española. – Vigésima segunda edición. Режим доступа: http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS3@LEMA=chatear
4. Erichsen, Gerald. Spanglish: English's Assault on Spanish. Режим доступа: <http://spanish.about.com/mbiopage.htm>
5. Livin' hablando Spanglish. Режим доступа: <http://www.elmundo>

The given article deals with the hybrid language of Spanglish, the result of the simultaneous usage of Spanish and English by immigrants from Latin America in New York and borderline southern states of the USA. Spanglish in the given study is regarded as a phenomenon of code-switching in the conditions of interpenetration of cultures. The aim of the article is to determine the status of Spanglish, means of assimilation of English words and word combinations in Spanglish, spheres of usage of the given linguistic phenomenon, its expressive potential.
Key words: Spanglish, code switching, borrowings, Anglicism, assimilation.

Данная статья посвящена гибриднему языку спанглиш, являющимся результатом одновременного использования испанского и английского языков среди эмигрантов из латиноамериканских стран в Нью-Йорке и пограничных южных штатах США. Спанглиш в данном исследовании рассматривается как проявление смены кода в условиях взаимопроникновения культур. Цель данной статьи – определить статус спанглиш, способы ассимиляции в нем английских слов и словосочетаний, сферы распространения данного языкового явления, его экспрессивный потенциал.
Ключевые слова: спанглиш, смена кода, заимствование, англицизм, ассимиляция.